

Miljöhistoriska fallstudier

Som miljöhistoriker är målet ofta att ge en bakgrund till problem för att samhället ska kunna ta mer informerade beslut. Om SCA bestämmer sig för att försöka återställa ett naturområde genom plantering av träd frågar sig miljöhistorikern vilken typ av landskap det har varit innan och - om det nu var skog - varför träden försvann från första början. Om Kramfors kommun bygger ett reningsverk i Ångermanälven för att förbättra vattenkvalitet blir frågan hur det kommer sig att det är så mycket gifter och kemikalier i vattnet från första början. När orsakerna är kulturellt betingade eller en del av befintliga samhällliga processer är det kanske andra lösningar som behövs för att lösa problemet.

På kurshemsidan finner du ett antal olika teman kring vilka det finns miljöhistoriska processer, eller händelser, som på olika sätt visar konsekvenser av mänskligt agerande. Läs på om de olika förslagen och fundera på vad du tycker verkar mest intressant. Du kommer i grupp fördjupa dig i vald fallstudie för att sedan presentera resultatet vid ett tillfälle under kursen. På seminariet den 19:e september väljer du ett tema och blir indelad i en grupp.

"The great and terrible flood". Träsnitt som illustrerar översvämningen av Danube, Neckar, Main och Rhen 1651.¹

1. Jordbrukshistoria och matsäkerhet
2. Urbaniseringen och dess effekter
3. Jaktens historia - om hållbarhet
4. Ekologi och miljömedvetenhet – idéhistoria kring hållbarhetsdiskursen
 5. Skogens miljöhistoria
 6. Nationsbygge och nationalparken som idé - naturvård
 7. Den industriella revolutionen – erövringen av naturen
 8. Naturkatastrofer, epidemier och krisberedskap
 9. Vattenhantering och hydrologi

¹ <http://www.environmentandsociety.org/mml/broadsheet-great-and-terrible-flood-january-1651> (Hämtad 2019-09-18).

Uppgiften

Tanken med detta grupparbete är att ni ska fördjupa er i ett miljöhistoriskt problem. Uppgiften relaterar till samtliga kursmål:

Redogöra för centrala miljöhistoriska processer och förklaringsmodeller rörande olika samhällens framväxt och nedgång;

Utifrån ett miljöhistoriskt perspektiv redogöra för framträdande utmaningar, diskurser och idéer inom hållbarhetsområdet;

Redogöra för och analysera olika historiska narrativ och teorier kopplat till samtida och framtida frågor inom hållbarhetsområdet.

När ni väljer en fallstudie så vill vi att ni begränsar er till 1700-talet till idag. Oavsett tema (ex. jakt, jordbruk, urbanisering osv.) kommer ni beröra samhällens relation till naturen och hur man har utnyttjat den. Vi vill även att ni formulerar en frågeställning om hållbarhet och dess innebörd till ert specifika tema. Detta ska ni diskutera i slutet av redovisningen.

Under er presentation så redogör ni först generellt kring det tema ni valt, ex. jordbrukets eller naturvårdens utveckling sedan 1700-tal, för att därefter gå in mer specifikt på ett lämpligt avgränsat område. Det kan vara ett lands jordbrukspolitik eller naturvårdspolitik. Det kan även handla om en stads samhällsplanering, eller ett lands krisberedskap vid naturkatastrofer om man har utgått från urbaniseringens historia eller kriser och naturkatastrofer som fallstudie.

Förberedelse

- Steg 1: Börja med att läsa in er på den litteratur som finns angiven i er fallstudie under "Material". Detta ger er en ingång till själva temat. Redan nu kan ni fundera i gruppen på en intressant avgränsning som rör ert tema.
- Steg 2: Därefter väljer ni fritt material och artiklar som ni hittar på bibliotek eller internet, som relaterar till ert tema. Tänk på källkritiken!
- Steg 3: Ni väljer ett avgränsat område/problem som rör er fallstudie och formulerar en tydlig och intresseväckande frågeställning (undvik frågeställningar som går att besvara ja/nej – fråga hellre *varför* eller *hur* någonting har hänt). Det problem ni väljer att titta närmare på ska avgränsas från 1700-talet till idag.
- Steg 4: Gör en kort miljöhistorisk analys av frågeställningen med hjälp av dessa kompletterande frågor: Vad är problemet? Vilka orsaker finner ni? Vilka konsekvenser har detta, både i dåtid och nutid?

Redovisning

Ni sammanfattar era punkter inför redovisningen, som sker under seminariet den 10/10. Tid för redovisning är mellan 12 och 15 minuter (ta tid i förväg!). Ni kan göra en powerpointpresentation, skriva på tavlan, eller använda er av något annat presentationssätt, men precis som i en uppsats börjar ni brett och smalnar av mot slutet i er framställning:

- *Introduktion (3-4 min):* Ni presenterar ert ämne övergripande utifrån instruktionerna i steg 1 och 2. Ni sammanfattar helt enkelt den *bakgrund* som ni har läst er till i litteraturen så att åhörarna kan placera det problem som ni har valt att studera i dess relevanta *kontext*.
- *Presentation av problemet (5-6 min):* Nu presenterar ni er avgränsade frågeställning och redogör för problemet, dess orsaker och konsekvenser.
- *Reflektion av problemet (4-5 min):* Nu kopplar ni ert avgränsade problem till kursmålen: hur er studie är kopplad till ämnet och diskursen om hållbarhet. Här redogör ni för varför detta är viktigt att undersöka vidare, och diskuterar om fallstudien kan belysa samtida och framtida frågor inom hållbarhetsområdet. Kan det historiska exemplet hjälpa oss att hantera hållbarhetsproblem som vi står inför idag?

Opponering

Under redovisningen kommer ni alla bli tilldelade varsin grupp att opponera, dvs. efter gruppen är klar med sin presentation är det den opponerade gruppens uppgift att ställa första (kritiska) frågan. Därefter inbjuds de resterande grupperna till allmän diskussion. Tid för detta är 5-10 minuter.

Lycka till!

Ewa och Nils